

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročna volja za Avstrijo za celo leto 3 krome, za pol in četrť leta razmerno; za Ogrsko 4 K 30 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo mozemstvo se računam naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnina je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju gledališko poslojce številke 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali tokopise se ne vrada. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznaki uredništva ni odgovorno. Cena oznaki uredništva je za celo leto K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznaki se cena primerno zniža.

Štev. 47. V Ptujju v nedeljo dne 21. novembra 1909. X. letnik.

Visoka politika.

Visoka politika, ja, ja, — velebenjeni naši prvaki delajo visoko politiko in sicer le visoko politiko.

Po našem mnenju bi bila sicer mala, domača, gospodarska politika bolj potrebna. Tako na primer bi slovenskemu ljudstvu prav nič ne škodovalo, ako bi se mu v gnetnem oziru kaj pomagalo. Skrajni čas bi bil po našem mnenju, da bi se preiskavalo vzroke naraščajočega izselevanja našega ljudstva v Ameriko, vedno večjega števila eksekutivnih prodaj v naših pokrajinah, propadanja v vsakem oziru, ki ga mora pošteni rodoljub s krvavim srcem opazovati. Rešiti bi bilo treba vprašanje poslov na kmetih, zavarovanje delavskih slojev, razne obrtniške zahteve, varstvo domače živinoreje in bogve kaj še vse. Taka politika, ki se peča edino in v prvi vrsti s temi velevažnimi gospodarskimi vprašanji, bila bi po našem mnenju koristna in potrebna za ljudstvo samo, za hvalisenco in vedno revno naše slovensko ljudstvo.

To ne povemo danes prvič, to smo že opetovano povedali. Ali prvaki — kdo bi pričakoval, da se bodejo s takimi „mašenkostmi“, s takimi „postranskimi“ vprašanji naši velebenjeni prvaki in „voditelji slovenskega naroda“ pečali? Ti ljudje imajo haje toliko dela, da jim za take stvari ne preostaja časa. Oni se morajo za vse drugo trgati, da „rešijo“ in „izveličajo“ mili, pobožni slovenski narod. Gotovo, prvaki „delujejo“ tudi v gospodarskem oziru. To lahko dokažemo in kdor ne veruje, plača groš! Prvaki so osrečili slovensko kmetško ljudstvo s „konzumnimi društvi“, ki so danes sicer skoraj do zadnjega propadli in pri katerih se je mnogo poštenih kmetških eksistenc izkrmavalo. Prvaki so ustanovljali „narodne štacune“, pri katerih so slovensko ljudstvo sicer odirali do skrajnosti. Prvaki so uredničevali povsod „narodne“ odvetniške pisarne in niso niti besedice zinili, ako so

posamezni prvaki odvetniki slovenskim kmetom dva in trikrat toliko računali, kakor bi to smeli. Prvaki so vabili ljudstvo v svoje posojilnice in se niso prav nič vznemirjali, ako so razni slovenski junaki a la Vošnjak v Sošanju te posojilnice za več kot 100 tisoč kron oskodovali, ako so si denar jemeli, kakor da bi bil njihov, ako so na vse mogoče načine zaslepljene vložnike za nos vlekli, pa čeprav z ponarejenimi bilancami. Pa naj še kdo reče, da prvaki ne delujejo v gospodarskem oziru! Gotovo delujejo, veliko delujejo, dan in noč delujejo, da jim teče pot in znoj iz čela, ali uspeh tega prvakaške gospodarskega „delovanja“ se pozna pač le v — osiromašenju ljudstva in obogatitju prvakov samih.

Za tako delo pa, ki bi širokim slojem ljudstva v resnici pomagalo, ki bi ljudstvu v gospodarskem oziru boljše bodočnost zagisurilo, za tako delo nimajo prvaki časa! Kajti vesolja in časa imajo edino za — visoko politiko.

Kaj pa je za sto vragov pri vsej tej visoki politiki? Na to vprašanje skoraj mi sami odgovora ne vemo. Veliki narodi delajo lahko visoko politiko, ker so odlični v svetovni zgodovini. Ako jo pa uganjajo mali narodi, ki so v kulturnem kakor gospodarskem oziru še v potojih, potem postane to — karikatura, kateri se ves svet smeja.

„Visoka politika“ slovenskih prvakov je doslej v prvi vrsti dokazala, da so oni sami duševno še grozovito — revni. Zahtevali so slovensko univerzo in nakrat so sami izpoznali, da je to — nemogoče. In da bi vso svojo duševno revščino skрили, zvezali so se prvaki z najradikalnejšimi, naravnost velevizdajalskimi Čehi. Zvezali so se z njimi in na podlagi to smešno-brezznačajne zveze so prvaki sami proglasili kot prvo zahtevo svoje „visoke politike“ razdrobljenje Avstrije, uničenje avstrijskih kronovin,

z združenje z balkanskimi sovražniki Avstrije.

To je visoka prvakaška politika, to je njen cilj in njen smoter! Seveda ne razumejo prvaki, da jih češki rogovileži le izrabljajo v svoje namene, kajti nobena politika ni tako grozovito sebična kakor češka. Danes imamo vsled prvakaške zveze že na Slovenskem stotero uradnikov, inženjerjev, delovodij v najboljših službah, mnogo čeških duhovnikov v mastnih farah. Domačini, slovenski domačini pa si morajo v tujini kruha iskati ali pa doma vlogo diurnistov igrati. Prišel bode čas, ko bode slovensko ljudstvo proklinjalo tiste, kateri so sklepali slovensko-češko zvezo.

Danes trdijo nejošteni politiki, da ima ta zveza veliki pomen za ljudstvo na Slovenskem. Zaradi te zveze bodoče slovenski poslanci tudi državno zbornico razbiti. Ali prišel bo čas, — ko bode visoka politika prvakov žilostne plodove za slovensko ljudstvo rodila.

Ali si že kupil „Štajerčevi“ kmetški koledar za l. 1910.

Ta koledar obsega 144 strani z mnogimi slikami in košta samo 60 vin., s poštnino pa 70 vin. Kdor proda 10 koledarjev, dobi enega zastoj.

Vsakdo ga kupi!

Politični pregled.

Politični položaj se ni v nobenem oziru zboljšal. Poljak Glombinski je sicer poskušal, uresničiti nekako sporazumjenje med Čehi in

Napravil je globoki poklon in zaklenil vrata od zunaj.

Kar mi je bil povedal, ostalo je za-me brez vsakega vpliva. Doživel sem že marsikaj drugega, poleg tega sem bil zelo truden. Prišel sem se torej sleči, to se pravi, odločil sem klobuk, slekel sukno in čevlje. Predno pa sem se k počitku vlegel, preiskal sem še natančno celo sobo. Pohištvo je obstajalo iz ene postelje, enega stola in ene stare mize. Na vratih je bil kos papirja pribit, kjer je bil v grozoviti pisavi sledeči razglas načekau: „1. Ako dežuje v posteljo, dobi potnik v kotu pri oknu dežnik. 2. Prosi se, da se odeje ne vrame seboj. 3. Gosti, ki so navajeni, s čevljami na nogah spat, naj jih preje očistijo. 4. Prosi se, da naj se nikar ne ostrši, ako se v gostilniški sobi strelja.“

Zabaval sem se nad odkritosrčnostjo krmarja, ki je svoje goste pač po njih zunanosti cenil. Potem sem se vlegel, revolver ob moji strani, v posteljo. Bil sem navajen, imeti vedno čtivo pri sebi; ako je še tako pozno, nekaj časa čitam vedno v postelji. Tako tudi ta večer. Čez nekaj minut sem se nerodno premaknil in sveča je padla na tla, brez da bi sgasnila. Pripogol sem se, da jo ugasnem. Pri tej priložnosti pa sem opazil pod mojo posteljo veliki, v rjuhi zaviti predmet, ki je bil natančno človeški postavi podoben. V hipu sem bil iz postelje. Potem sem previdno pokleknil in prijel za zavoj. Čutil sem roko, nogo — gotovo, brez dvoma, pod posteljo je ležal človek skrit. Ze sem prijel za moj revolver, ko sem se spomnil zadnjih krmarjevih besed: Pretekle noč je tukaj nekdo umrl. Zdaj sem vse razumel. Ko sem

Prenočišče.

(P. P. B.) Kapitan Joquard je bil bogat; zapustil je vsled tega svojo službo in potoval po svetu. Kadar je prišel zopet domu, pripovedal je prijateljem svoje doživljanje v tujih deželah. Nekega dne je povedal sledečo povest: Na nekem morskem potovanju od Kitajske v Ameriko seznanil sem se z mladim Mehikanom; ki mi je tako hvalil lepote svoje pokrajine, da sem sklenil se tja peljati. Od severa sem prekorakal Mehiko in prišel v pokrajino, v kateri je bival moj prijatelj. In tam sem se seznanil z — bojaznjivo. Potoval sem v samotni pokrajini, kjer ni bilo najdeti nobenega človeka. Za varstvo vzel sem seboj dva vboga vraga, katera sem močno plačal. Ko je prišel večer, iskali smo si prenočišča. „Jaz vem za neko gostilno tu v bližini“, rekel mi je eden mojih spremjevalcev; „ali naj gremo tja?“ — „Seveda“, sem odgovoril, „jaz nočem v prostem prenočiti!“ — „Dobro, potem pojdimo. Mnogo sob sicer krmar nima. Ali ga je moj prijatelj in bode še storil, kar more.“ — Medtem je prišla noč in fial doč nas je popolnoma premočil. Le pelagoma smo prišli naprej. Končno smo opazili skozi temo lučico — gostilno. Ali kakšna gostilna! Napol podrti zidove, slamnata streha, papir mesto šip, pravo skrivališče zločinov. Veliki divji mož z rujavim obrazom prišel nam je nasproti. Voditelj mu je povedal, kaj da hočemo. „Moj gospod boče tukaj prenočiti in mi dva tudi.“ — „Z velikim ve-

seljem. V hlevu je še dosti prostora.“ — „V hlevu“, sem jeno zaklical. — „Ja, kjer pa? Mislite morda, da imam tukaj palačo? Hlev je čisto dober in najmanje deset mož iz prearije že tam spiti. Ti se morajo malo stisniti in potem bo še prostora.“ — „Jaz gotovo nisem razvjen glede prenočišča, ali vendar nisem hotel z onimi postopati v hlevu spati.“

Krmar je prišel premišljavati. „Morda imam še eno sobo za Vas; ali spraviti jo moram šele v red.“ — „Dobro, senor“, sem odgovoril: „moja spremjevalca lahko v hlevu spita. Meni pa dajte sobo. Čena je postranska stvar.“ — „Košta pet piastrov, ki se jih mora naprej plačati.“ Kaj mi je preostalo, kakor plačati. Komaj je imel krmar denar v žepu, ko je že izginil.

Spremljevalca sta šla v hlev in ostal sem sam. Da si skrajlam čas, stopil sem v gostilniško sobo. Nad menoj sem slišal ljudi semterje hoditi. Proklinjali so in prestavljali težko pohištvo. Spravljali so gotovo za me sobo v red. In kar nakrat mi je stopila bojazen v grlo, vse si mi je zdelo usodepolno.

Krmar je prišel nazaj in sledil sem mu. Luč v njegovi roki je fritotala in stopnice so bile podobne lestvici. Odprl je vrata v sobo in postavil luč na mizo. „Ali Vam ta soba zadostuje? Saj menda niste bojazljivi ali balbjeverni?“ — „Ne“, sem hitro odgovoril, „ali zakaj me to vprašate?“ — „Ker je večerj položil nekdo v tej postelji umrl.“ — „Naravne smrti?“ — „Seveda! Stepli so se in pognali so mu tri sroglje v truplo. Prinesel smo ga tukaj sem. Zato smo morali sobo šele v red spraviti. Torej lahko noč, senor!“

Deutschhe Wacht.

Naš koledar je izšel! Košta s pošto 70 vin. Kupujte ga!